RICHARD WAGNER
Creta neagră
Cartea a apărut cu sprijinul Ministerului Culturii din România.
Editor: Călin Vlasie
Consilier editorial: Gheorghe Crăciun
Redactor: Artur Larion
Culegere computerizată: Andrei Zanca
Tehnoredactare: Mana Crăciun
Corectură: Lucia Obancea
Copertă: Dan Zugravu
Ilustraţie copertă: Erhard Schön, Perspectivă (1543), compusă de R. Backer
Piteşti – Bucureşti – Braşov – Cluj-Napoca
Apărut: 2000
Editat în România / Printed in România
Tiparul executat la tipografia Editurii PARALELA 45
Creta neagră
Traducere din limba germană de Andrei ZANCA
© Copyright Richard Wagner & Luchterhand Verlag, Germania
© Copyright Editura Paralela 45 pentru prezenta traducere.
Piteşti 0300, str. Fraţii Goleşti 128 – 130; tel/fax: 048 – 63.14.39; 048 – 63.14.92; 048 – 21.45.33; e-mail: ep45 pitesti.ro
Bucureşti Sector 4, b-dul. Dimitrie Cantemir, nr. 20, al. 8, se A, el. 3, ap. 16; tel. 094 / 379890
Braşov 2200, str. Paul Richter 7; tel. / fax: 068 / 14.04.15; e-mail: ep45 deltanet.ro
Cluj-Napoca 3400, str. Moţilor 83; tel. / fax: 064 / 19.62.54; e-mail: ep45 mail. dntei.ro www.stormloader.com/paralela 45
ISBN 973 – 593 – 301 – 2
Colecţia Meridian german
Colecţia Meridian german este coordonată de Andrei Zanca.

Editura Paralela 45 mulţumeşte poetului Richard Wagner şi
Editurii Luchterhand, Darmstadt, Germania, pentru amabila cedare a drepturilor de autor pentru prezenta traducere.
curriculum nu răpus, terminat minţit, până ce însumi am minţit.
nu gol, doar privat de mine însumi.

nu lovit cu pietre, nici cuvinte.
tratat doar cu tăcere.
nu înfometat, însă o cavernă capul.
scăpat, supraviețuit, de asemenea, da.
patinatorul pe rotile
e o zi însorită iar eu ar trebui să-mi iau avânt.
mă îmbărbătez, totuși.
să răsurii adânc, să scrii.
și-așa, nimeni nu te privește.
patinatorii pe rotile sar prin aer.
O jumătate de an, gonindu-ne prin cap.
O jumătate de an în oglinda dosarelor și antecedentelor anchete cuprinzătoare, nicio față.
trăim atât de aproape de delict și delictul este istorie, însă noi trăim prea aproape de istorie.
precedente, nicio vară.
doar străzi cu nume și case.
tăcuta arhitectură.
nimicul, gonindu-ne prin cap.
cuvintele nule, ce luminează de fiecare dată ce luminează de fiecare dată.

pe pășunea verde din fața magazinului stau pescărușii.
lungi, subțiri, ascuțite ciocuri lovesc, meleaguri.
pe care nu avem nicicând voie să le uităm.
cartofi-pai cu ketchup.
doar o marcă patruzeci.
Înjurai orei, non-stop înjurai orei oamenilor de fier ce stau în jurul fântânii arteziene.
cuvintele, tăcerea.
buzele mele se mișcă
buzele mele se mișcă, țara își cântă reclama, niciun sunet nu se aude, cască auditivă!
sărutăm oficialitățile, om umblător.
e ca și cum ar ploua tăcut prin piețe, pe străzi, unde adăstăm și tragem cu urechea, în vreme ce ei ne scot din evidență și banul sclipește ca după ploaie frunzele copacilor strălucesc.
taxi

Io
normalul a
trecut, capturăm
ţipete, ne
Înconjurăm cu ele.
faci o listă
cu ceea ce este mişto.
astfel trece încă un fragment de viaţă.
O nouă relaţie se-nfiripă
şi se distruge.
un hit al relaţiilor după
altul dispare.
Placă lăcuită, ce frumos
şi ce gând:
când totul e întocmit.
ah, rahat!
v-o spun însă deja
tot timpul. Însă cine mai
ascultă azi.
da, ce-i de fapt cu ascultarea.
acum vorbim despre starea
ascultării, ascultă:
să şterpeleşti cuvinte şi
să le discuţi până ce totul
a trecut
fetele nopţii acostează bărbaţii.
cuvintele sunt ca aerul.
Godzilla după refugiul caselor.
bărbaţii pleacă.
nu mai au vorbe.
bărbaţii sunt străini poartă trandafiri din meleag în meleag.
trandafirii pâlpâie în noapte fetele ţopăie după o muzică inexistentă.
nu e decât în capul lor, şi ea face frigul cald.
Noaptea – un drum cu taxiul fără şofer
11
somn
timp insomniac

vocile
păsărilor
În curte
precum rumoarea
pe unde ultrascurte
unde nu e niciun emiţător.

se-nvârte piatra miezului de noapte în spatele frunţii, secolul se scutură-n retragere video-recoderul scuipă încă o poveste este filmul tău târziu absolut privat, chiar şi-n el e vorba doar de tine.

12

13

lunea lavabilă
casa de bani zornăitoare, o femeie zâmbind.

ultimele ciubergines tandra atingere, ori pălăria neagră, bătrâna puşcă privirea de gheaţă anul neliniştit, lunga scrisoare dulapul deschis hohotul grozav de plâns subitul SFĂ – reit.

14

vremea de martie a comediei, furtună, într-un pahar cu apă şi alte comparaţii, jalnic făcând runda, cine face cu un gând o cinste spumoasă în onoarea guvernului?

versuri, mainstream, extras la orizont, sentimente, contramandăm anotimpul ne-ntreţinem în limbi străine, suntem subtitlul, o proastă tălmăcire a gândurilor noastre ne dă cu un urlet de pământ.

15

16

Ieri şi-a făcut apariţia un nor divin oamenii s-au adunat şi l-au privit îndelung.

şi-au luat aparatele de fotografiat şi s-au fotografiat cum priveau după nor însă norul deja dispăruse.

pericol n-a existat niciun moment.
mombnt în supermarkbt
casiera aşteptând să se deschidă casa cu bani.
copilul spunându-i:
când voi fi mare o să-mi cumpăr şi eu o casă ca asta.

17

CTfw I e fuupul
ca un clopot, şi nimic mai mult. fals început.

ne străduim să-ncepem fals.
pe unde ne perindăm, înăuntru şi-afară.
uită-te în ochii mei. ori nu.
ca un clopot atârnă frazele peste sentimente.
un Doner Kebab reface totul.
pentru o clipă repede uitată.
ce rămâne aşadar, spunerea se trece.
ziua se-ntinde ca o sâmbătă prelungită.
luminile.
vorbele.
tăcere nepopulară.
teama poetului de-a nu fi în rând cu vremea el, cel care se mişcă de parcă ar fi mereu filmat, eşti mereu filmat.
filmul este negru.
pur şi simplu, nu crede asta oraşul minte.
18
afară
afară, străini, afară emigranţi Ami go home oarba votare negru în faţa ochilor jos labele jos deştele jos administrare poloneză jos labele de pe Coreea jos deştele de pe Vietnam libidinos cracovian camerunian pupături-negre maimuţă-n călduri cască ochii jos labele în lagărul de concerte cu el a strivi maşina de lăbuit urechelniţa western-spaghetti tăiat mădularul afară din pârnaie femei afară bărbaţi afară fâtăciune turci afară spovedeşte-te. curcane eşti singur bloc negru zero ţap rapiţă afară puştilor afară să fii zvelt nu-i la modă ruşi afară Germania crauţilor1 naziști afară
Denumire peiorativă provenind de la Kraut – varză, în limba germană.
19
a măsura
radioul care merge toată ziua vechile şlagăre amestecându-se în viaţa mea.
locuinţa ce-mi înghite zgomotele.
ziua având culoarea gri-şoarec.
apoi, fâşâitul unui ziar.
ticăitul maşinii de scris ca un ceas dereglat a măsura cu cuvinte şi a rămâne liniştit.
a măsura cu cuvinte şi a rămâne liniştit a măsura chiar cu

cuvinte şi a rămâne totuşi liniştit.

20

FJUUUL tyfflâf flâlrAC* I Z/OU

nimic nu se arcuieşte peste apă.

nimeni nu trece pe deasupra.

nimicul tace.

În arcuirea nimicului să adăposteşti cuvintele privitorilor săi.

dincolo, se află în nimic.

cuvântul „dincolo” se află în nimic binocluri privesc din nimic înspre noi este un anotimp, mereu după un an atunci se-ntâlnesc la mijlocul podului.

acolo se schimbă nimicul, se-njumătăţeşte şi se-ntregeşte din nou.

Germania e arcuită.

ei scriu cuvântul „pod”.

luăm la cunoştinţă.

21

betlin, georg heym

Iarna se-ntinde

să prindă păpuşile iernii.

Iubirea rece începe din nou.

cuvintele lasă o adiere în faţa gurii.

nimic nu-i stabil.

totul se sparge de la sine, ca gheaţa pe râu, peste care de mult deja nimeni nu mai trece.

22

de mâna a doua

mai.

pe străzi zac mărfuri reduse, împrăştiate în lăzi.

vântul muşcă fragmentele mărcilor.

jacheta de mâna a doua.

e povestea jachetei o îmbraci şi te-ndepărtezi zâmbind tăcut

23

străzi lăturalnice

Introducere de monedă

În spatele bulevardului mirosul marilor copaci înflorind.

tăcerea şantierului după terminarea lucrului.

trunchiuri de copac împachetate-n scânduri.

Între casele de închiriat corabia ascunsă a bisericii.
e sâmbătă seara.
cineva locuieşte aici.
Introducere de monedă, anotimp, eu-fisă, vânzare finală.
gesturi blânde ale bărbaţilor.
vânt.
un pantalon-de-vânt, ofertă specială.
un poem cu efect sigur.
O poveste cu sfârşit mortal.
O iei de-a lungul digului Ku şi-nşiri o poveste cu sfârşit mortal:
vă rugăm, un mic ajutor benevol.
bună treabă, sporeşte ca pe roate inimile-ncrezătoare bat mai abitir.
calde monede cad din mâna oficială.
vieţuim din mâna în gura cancelarului.
are o oglindă sub pleoapa-cântătoare noi aşijderea.
dintr-o Germanie fă două?
listele piezişe devin mai lungi.
Încă adastă păsări în arbori şi păsări de fier în cer, iar noi adăstăm în păsări în copaci şi-adăstăm în păsările de fier în cer.
24
25
pe linia fluturelui
pânze-ncremenite pe lac.
zidul e în spatele copacilor.
pe gene cade zăpadă artificială.
păunii pe insulă visează.
vorbesc, de parcă mi-ar fi venit rândul.
ţin meridianul, mutul meridian.

26
morile
mal din mari vorbe.
morile zăceau în gheaţă în Berlin, morile zăceau în vorbele tatii.
copilul ce-şi înalţă privirea.
copilul îşi ridica privirea de pe jucărie.
privirea mea de copil saltă.
Havel. Spree.

O ştiu încă, bodega, străbunicul, vorbind şi cântând roţi în gheaţă, vapoare şi roţi.

peşte.

eu sar, am sunt fină.

mal de bani.

ei şoptesc şoaptă de sac.

joc.

cutia cu tutun a străbunicului pe masă în Berlin.

27

două poeme cu bani

1.

banul vine gesticuiind / balansându-se.

banul e tânăr şi frumos.

banul are ban.

banul îmbătrâneşte.

banul se-ngraşă.

banul, bătrâna straiţă cu brânză.

O poţi avea pentru bani.

2.

banul face aproape totul, banului îi este egal.

banul să fie potrivit, banul umple casieriile stai aşezat în peisaj şi ai din nou bani.

vânzătorul de îngheţata trebuie să trăiască şi el.

bani la preţ special.

tânărul meu ban fii tandru cu mine, scumpule, scrii tu pe cartea poştală de concediu.

Însă acum, spune un rece vânt e vremea plecării.

deja se-anunţă ploaia, o ploaie caldă pentru acţionari două-treimiidinsocietate.

ei mănâncă bani, după mereu reînnoite reţete ei mănâncă bani.

le face bine.

28

Iubars

pe câmpuri stau oamenii oraşului şi aspiră aerul şi se uită la cer şi prin cer trece o subţire umbră ce caută să le apuce feţele

29

Instantaneu

zile, zile-de-calendar deja iulie, august.

vorbe rele, imagini acvatice.
eul mi se adresează cu voce zumzăitoare.

30
tainicul mers cu metroul o fată citeşte dintr-o carte de buzunar.
fata care citeşte dintr-o carte de buzunar.
un bărbat are un câine mare.
bărbatul care are un câine mare
O voce plăcută de femeie
anunţă gările.
fără încetare anunţă gările.
pe care tocmai le-am părăsit.
31
copilărie înaltă muchie.
voci cad din nuc frunză amară, vorbeşte, fii liniştită.
liniile sar din palmă.
un timp abrupt a trecut.
cu sufletul la gură mă urc după el.
voce mea se prăbuşeşte din rămuriş, fremătânda frunză vorbeşte şi vorbeşte.
32
dimineaţă, 27.5.87
se luminează.
Însă încă n-au apărut zgomotele.
cuvinte dinspre ieri îţi bântuie capul.
mici, pierdute.
telefonul sună, ridici imediat.
Îţi spui numele, şi auzi limpede cum de cealaltă parte receptorul este pus în furcă.
da, ziua a început.
33
banc de nisip îndepărtat
În octombrie, spui tu, pictorul vâsleşte peste fluviu.
el stă pe recele banc de nisip şi trage cu urechea.
când pictorul avea 17 ani, au venit cele două domnişoare din Timişoara.
s-au lăsat în decembrie vâslite peste râu.
au alergat în apă izbucnind în râs limpede.

34
noua adresă
noaptea
stau
lângă fântâna cu cumpănă
chircit în dud.
Tatăl-nostru, îngropat.
somnul încetează.
somnul revine.
În spălăcita
stradă kufsteiner
35
mişcarea annor cincizeci
pe când eram copil
şi încă mă temeam
mă ascundeam
singur
În pat
În povestirile şoptite
ale bunicii din camera de alături.

pe când eram copil ei vorbeau mereu, numai despre război despre războiul tatălui şi despre războiul bunicului, şi despre războiul care va veni.

pe când eram copil ei vorbeau despre Stat şi vorbeau încet, de fapt era ziuă, şi m-au trimis în curte, şi am păşit în soare, şi soarele era atât de fierbinte, încât toate zgomotele au dispărut.

eram un copil.

şi gândeam cu voce tare, şi ei vorbeau încet, şi deceniul s-a pierdut în gura mea care creştea.

36
scrisori
În somn
palida frunză
a frasinului argintiu.
O primăvară străină
se petrece.
tata vopseşte barca.

mama scrie
dintr-o altă ţară.
cu barca
nu se va mai plimba nimeni.
37
porumbeii
nu-i tăcerea.
am sărit din vis.
eram din nou în acea ţară.
nu m-au lăsat să călătoresc.
am sărit din somn.
un zgomot persista.
pe pervaz erau doi porumbei.
ciocăneau în tablă, ca şi cum ar fi fost de lemn.
nu se uitau la mine.
au rămas îndelung pe pervaz.
apoi au zburat.
am auzit bătaia aripilor.
bătaia aripilor.
nu, nu-i tăcerea.
38
scrisorile tatii sunt mai scurte decât poeziile mele e vară, şi bărcile zac în curte.
lumină, lumina lemnofagă se holbează la ele râul tocmai evadează, părinţii trebuie să rămână.
39
koudelka, ţigan
bărbaţi şi femei dansează de-a lungul unui zid alb saxofonul suflă tăcere.
biciuiri mâini
Maica domnului monede pe ochi pentru Moses Rosenkranz luminile satelor mele s-au stins.
duminicile de mulţi ani sfârşite.
trunchi, de-a dreptul doar o vorbă.
pentru o clipă câini sar pe maşina înaltă a oficialităţilor, lectură amnezică.
am plecat într-o lungă călătorie.
cuvintele, dude negre mi-au schimbat faţa

1

41

strada kufsteiner urmare

babele, care locuiesc în casa din spate, citesc noaptea cărţi poştale militare.

Tina, strigă ele în zori în curte.

Tina, însă pudelul e trufaş.

42

ceasul de perete

un timp ca o copilărie fără părinţi un timp ca un ceas ca o copilărie fără părinţi.

un timp ca un cadran ca un ceas ca o copilărie fără părinţi.

un timp ca un arătător ca un cadran ca un ceas ca o copilărie fără părinţi.

43

vocile duminicii

vocile duminicii revin, voci călătoare.

bunicul trece în zori prin întunecatul târg de vite.

ochii bunicii sunt mici şi speriaţi.

mormăitoare fraze îţi dau ocol.

câinele casei răzleţeşte în urma lanţului e amiază în aceste cuvinte, e noapte.

părinţii dorm ca oamenii tineri.

tu şezi în jucăria ta, şi maşinile tale sunt maşini adevărate gesturile tale gesturi adevărate cuvintele tale cuvinte conjurând dracii.

nimeni nu te poate opri.

te vei îndepărta cu tot mai mare repeziciune.

te vei îndepărta, şi oamenii vor zice:

cum mai trece timpul!

vocile duminicii se pierd în linişte.

44

flori

a venit luna mai.

şi raza soarelui şi-a împrăştiat spaima.

eul fragil s-a reîntors.

cum mai vorbeam mereu despre primăvară.

copacii în floare.

copacii sunt din nou în floare, am spus noi, şi aveam o umbră în

obraz.

una trecătoare, abia simţită.

Iar propoziţiile le-ngăimam puţin prea încet.

luna mai a venit şi a venit gerul, noaptea.

ca pe vremuri, am spus noi şi-am privit îndelung florile.

45

câteodată încă mai apar.

mă ajung mesaje noaptea.

mă mişc în făptuiri duse la bun sfârşit.

cum se termină totul e limpede, însă nu se ajunge aici.

sunt eroul principal, care îndură toate acestea.

am somnul lui neliniştit.

sălbaticele sentimente, da.

mă trezesc şi ţin un pahar în mână.

spun: eu încă am văzut găini adevărate, de la ţară.

paharul e din sticlă.

luciul în ochi.

cui aparţin ele.

46

trecere

roz e creierul, luminează în noapte.

O pânză albă, velă a copilăriei, se clatină.

vântul subţire ţine cuvintelor cumpănă.

noaptea e lungă, către dimineaţă se zăreşte pământul pământ din neon, date. oamenii mi se adresează în obosita mea limbă, nu-mi pricep limba.

acalmia tremură, ridic din somn vâsla.

veştile se umflă-n pene. privesc înainte şi văd în spatele meu. malul se pierde în umeda lumină.

47

pietrele copiilor încep acum să vorbească copiii au dispărut în şcolile înalte.

copiii sunt morţi.

vorbesc încă din noi.

Însă sunt morţi.

câteodată cei care promit îi amintesc.

(ilaritate)

pietrele copiilor sunt uşoare, ca şi cuvintele.

plutesc deasupra capului.
te-ndepărtezi de tine sub pietrele copiilor şi câteodată le atingi.
ca din nebăgare de seamă.
48
lemnul sub palme
a venit vremea când mi-am ascuns unghiile ca în copilărie.
eram cel dat în vileag.
totul era descoperit, înainte chiar de a începe în fiecare propoziţie zăcea o dezvăluire.
gândul era ca o ascundere a unghiilor.
cuvinte se-ndepărtau şi nu mai reveneau.
obiectele avea nume, ştiam, dar nu mi-am amintit de ele.
Îmi urmăream curios mişcările mâinii.
priveam, eram dus de nas de ceva ce nu era astfel prevăzut.
veşti existau la o margine mici veşti de la mine de la cei de-o seamă.
din când în când un cuvânt bubuitor.
m-am răstit la mine.
apa potabilă era o amintire.
ca şi fântâna.
am mai trăit vremurile ceasurilor mecanice.
Însă şi istorisirile lor erau doar istorisiri cu margini subţiri din chicote şi dat din cap şi mirări.
povestind ar fi trebuit mereu
49
să dau dreptate cuiva să contrazic pe cineva am tăcut.
am fost observatorul tăcut ce deodată tresare.
am ştiut ce căutam, era de mult aici, se uita la mine cu o rece, pânditoare privire.
şi tot ce am făcut era ca o privire furişă după o cale de scăpare inexistentă vreodată.
decis brusc, mi-am ridicat privirea şi mi-am pus lent mâinile pe masă şi era de parcă aş fi simţit precum în copilărie lemnul sub palmele mele.
50
casa
unde stă casa în cuvinte, în somn, acolo mai e argilă, mai e secolul.

acolo am zăcut în iarbă, şi iarba mi-a crescut în palmă.
unde stă casă, sunt oameni.
eise-ncălzesc la cuvinte, ce-mi vin tot mai rar în minte aici.
*...
51
un hoinar îşi leagă şireturile
un baston zboară prin aer alungându-l pe bătrânul domn.
el nu observă desigur ce se întâmplă.
mai mult, i se pare că ar ţine în mână măciulia de fildeş în vreme ce trece pe lângă noi iar noi desigur că ne apucăm cu mâinile de cap fiecare după cum crede.
poate zburăm.
poate bătrânul domn stă undeva alături.
poate că totul nu e chiar atât de rău.
ori e pur şi simplu o închipuire despre care credem că o putem ţine în mâini ca un hoinar care-şi leagă şireturile, şi nimeni nu vede aceasta.
52
Imagini sosino
lungi coridoare, deschise uşi.
O zi în care plouă.
să adormi, să te trezeşti.
să citeşti ziarul ca pe o tăcută povestire.
să alergi şi totul să se petreacă în vis.
să taci, să zaci treaz.
ochii deschişi.
Îi poţi vedea.
să gândeşti cuvântul „spaimă”.
şi să poţi sta întins lent se-nfăţişează cuvintele şi nu dezvăluie nimic.
şi nu acoperă nimic.
53
cu spatele la zid
cu spatele la zid.
şi totuşi dormind.
astfel m-am găsit
În acel vis.
m-am trezit

și am stat chircit în pat
cu spatele la zid.
cu mâinile peste față.
cu mâinile
așa cum știți
peste față.

neînsemnatele cuvinte, locuțiunile verbale o știi doar: cuvântările nenumăratele discursuri consacrate atât de vulgarele discursuri asta, și multe altele.

55

cimitir
ca și cum totul te-ar privi, atât de liniște e în jur.
cât e ceasul?
castanii urlă. plesnesc și cad și zac.
da, zac în frunziș, cu capul în copaci.

56

masa în flăcări după o carte poștală

la masa în flăcări am șezut și am scris, ceea ce am scris nu a potolit flăcările, ceea ce ardea

nu m-a împiedicat să scriu

57

mi-am făcut o vizită poemul era aproape, aproape ca un obraz, însă tăcea.

bărbați și femei roiau prin săli purtând obișnuita dezbatere.
ce spuneau rămânea fragmentar.
m-am apropiat de cuvinte.
mi se refuzau.
stăteam pe plaja lucrurilor expuse.
aveam picioarele în apă capul în nori.
Încetați, am spus și poemul era mut ca tablourile de pe perete.

se auzeau doar pașii persoanelor care treceau prin expoziție, foarte departe prin marea nudă

58

vocea
vocea în scoică, e răgușită, tragi cu urechea, o recunoști, dar
trebuie să te obișnuiești din nou cu ea.
ea este, gândești tu.
și întrebi: cum îți merge.

Întrebi, ca şi cum ai căuta să câştigi timp.
nu aştepţi însă răspunsul.
Îţi trece ceva prin minte.
O spui.
şi vocea râde.
ce râs, gândeşti tu.
şi gândeşti: e depărtarea.
unde eşti, întrebi tu.
alo?
da, încă mai sunt pe fir.
e rece.
nu ştiu.
poate
mă mai gândesc.
cu bine.
59
un poem
O monedă
pe limbă.
În poem
le-a venit rândul anilor ’50
second hand.
sentimente.
le imiţi
te expui
mişto, spun ei.
O monedă.
O privire
Înapoi.
Introduce:
un poem.
vechile cânturi
design.
cu spatele
la viitor
gonim
spre viitor.
rock în

rostogolitorul poem

poveste vântul fumegă, hornul adie dinspre muzeu, vechile poveşti revin.

păianjenii sar din zid în zid.

am ştiut-o, spune cel care a ştiut-o.

nu pot face nimic în această privinţă istoria face un mare ocol în jurul nostru şi revine.

ne păzim de noi, însă nu foloseşte la nimic.

apropiem paşapoartele de obraz vorbe.

Invenţii uşor de cultivat mereu comise nu duc la nimic.

cel care o ştie tace şi face în continuare.

cerul se bolteşte peste ochi.

ochiul scormoneşte în vechi istorii

61

un videoclip alb-negru

le traduce în prezent.

suntem spectatorii

care înţeleg

şi nu înţeleg

ce înţeleg.

suntem spectatori

treji, spectatori senini

avem bilete de intrare

ne e teamă.

62

telejurnal

un bărbat sângerând păşeşte din imagine şi se aşază cu noi la masă şi tacâmurile lucesc.

63

64

femeie zâmbitodre

castanul întoarce frunze de rugină ai avut palma închisă ai deschis palma.

O castană înserată zăcea în căuşul palmei tale.

cine mai ştie oare ce-i o cheie.

fructele sudului zac pe masă. cel care le-a cules, negrul, nu se vede. nimic nu poate să stânjenească râsul în aceste încăperi înalte, luminoase.

discuţiile despre arhitectura trecutelor sentimente şi rânduri.
cui ce îi aparţine.
deja cuvântul „cumva”.
are o însemnătate centrală.
prezenţa este stăpânire.
65
f* * mzA */ «W%O* %mi I f f L f &
uuinvia iuta alt u gauia ni inijiuc
O gaură mică rotunjită ca un cerc
Între ochii din cap.
toţi trec peste.
toţi trec peste gaura
din mijlocul camerei mele.
Iar gaura din mijlocul camerei mele
se strecoară pe nesimţite
În capul vorbitor.
66
voci timpurii
noaptea, muntele înecat moneda în gură, rozându-ţi gâtul zile ce trec scrâşnind.
păsările stau ca semnale de fum în aer.
focurile-n apă au chip.
Însă homarul de pe stradă este mărturia existenţei hornului, iar ziarul relatează credibil în ce secol trăieşti.
trunchiurile în pădure lucesc, bărbaţi în uniformă în şaua vechilor biciclete, femeile scot exclamaţii, orizontul iese de sub tipar.
voci timpurii bat liziere
67
viaţa mea, carnea într-un chestionar.
timpul moale sunt în drum spre noi cuvinte.
socoteli zac în casă.
Înfloriri.
Iarna este o staţiune sportivă de iarnă după cum pălăria era pe vremuri un pepene
bătrânii bărbaţi, care ziceau război mondial şi se refereau la primul, s-au îndepărtat.
zac în eul meu oglindit şi pălăvrăgesc cretă neagră
părăsesc expoziţia

eu părăsind expoziția.
pășesc în orașul
desenat cu cretă neagră.
deja sunt înăuntru
și sunt desenat cu cretă neagră.
fac un pas.
și mă tem că mă voi șterge.
69
stăruie căldura în orașe.
oamenii caută miezul nopții.
ajung și totul s-a petrecut deja.
femeile sunt singure.
se sprijină de pereții caselor.
ceea ce le trezește interesul nu e ceea ce gândești tu.
stăruie căldura, pesemne în capete.
cu pași minusculi te îndrepți într-acolo zărești o ezitare în jurul tău.
te apropii de ea.

rotitul unei chei în broască e centrul liniștii.
pașii înainte și după, egali, ca reflectați.
limba, gaura cheii dispar din aerul după-amiezii.
cine și de ce sunt mincinoși.
camera e făcută din nelinişte.
71
blănurile călătoresc prin vară.
banul asudă.
cuvintele, cele promise, își fac toaleta.
bărbați și femei poze la minut pe străzi.
72
koudelka, Praga ’68
ochii unui bătrân.
O țeavă de pușcă.
părul unei femei o coafură de altă dată.
coloane.
la un braț un ceasbrățară:
e jumătate la unu.
dintr-un tanc casca unui soldat pe capul unui soldat.

ochii sunt deschişi, gura
73
poem întru totul privat
cuvinte vântoase. vânt.
zac până la umeri între mărfuri şi-mi ţin portmoneul peste cap.
gâtul mi-e alb şi de departe vizibil.
mi se vând istorii, poveşti, de care, se zice, atârnă viaţa mea.
cunosc fiecare mişcare din contul meu bancar de asta sunt mândru, ascult de noile mărimi ale zilei, scriu.
*
cu un astfel de poem am agonisit douăzeci de mărci bruto.
m-am dus să mănânc, aşadar.
O pizza.
şi niciunul dintre cei care m-au văzut n-a bănuit taina mea
74

75
u & fi* or.
noaptea este vremea iernii, este neliniştea, orele saltă înapoi, îmi fac loc, sunt aici.
Încotro, mă întreb, şi cineva zice:
cât. ce vine e lent. trece şi scârţâie ca zăpada pe care de-atâta vreme n-am văzut-o, te dai la o parte, femeie artificială, noul îţi prieşte, vrei să fii ca toţi ceilalţi deja alte vorbe îţi sunt în gură, deja tablourile strâmbe atârnă drept, sentimentele sunt ca ştirile.
şi noutăţile vin la tine, ca şi cum ai fi zâna de zăpadă a viitorului, şi ţi se vând ponturi şi pereţii saltă-napoi. viitorul este pestriţ, ticăie ca un ceas insomniac. ceea ce vine are un Da în gură, iar tu goneşti pe urma lui. văd zăpada pe care n-am văzut-o de un amar de vreme, şi fac un salt înapoi şi sunt încă aici
76
timpul divizat al oraşului
se-nclină spre sfârşit.
tu, hoinarul
bulevardelor zidite.
mai ai încă
două soiuri de vorbe
În cap.

sentimentele se scurg
Înapoi
În amestec.
ce vine mai întâi
ce vine la urmă
cu prudenţă îţi
tocmeşti la loc
capul.
devii întreg
aidoma oraşului.
tu.
hoinarul gonind
77
amintiri despre un hotel din krefeld
ocheada damei de la recepţie.
agentul care apasă butonul în lift şi spune:
asemenea nimicuri le facem degeaba.
camerista ciorapii negri ai cameristei.
zâmbetul cameristei.
ceaiul imaginilor tv.
asemenea bărbatului ce stoarce portocala la micul dejun.
78
tinguely.
neagra nepăsare a maşinilor.
zgomot luminos câini-curieri porumbeii cei bruni, cei gri penaj de gânduri să taci şi să vorbeşti, argintul oamenilor lângă apă.
priviri cărora nu le scapă nimic.
vă rugăm nu păşiţi în bazin apă nepotabilă.
umbre mâini de copil pată de lumină obraz-de-piatră ochii acvatici scame de vorbe joc
79
ceasuri
ceasuri în peisaj, caroserii, gânduri ascunse.
nu renunţi, însă urmele se pierd.
tu spui: apropierea gărilor, lălâi ca şi copilăria
lângă biserici guruie porumbeii, lângă biserici de piatră aceasta s-a întâmplat de mult.
aceasta-i acum.

80

tranzit

În Genthin o femeie în rochie roşie trece de-a lungul şinelor şi un copil în pantaloni roşii fuge pe lângă ea.

această seară nu are feţe.

această seară are o roată ce se-nvârte şi iarăşi se-nvârte.

81

noaptea lui hopper

oamenii lui hopper stau la bar.

nicio vorbă nu-mi vine pe buze.

un mic şarpe alb îmi vine pe buze.

dispare în grădină, cine mă cunoaşte ştie cât e ceasul.

pe scaunele înalte stau oamenii lui hopper şi poartă o discuţie, fără a spune o vorbă, ei vorbesc şi un mic şarpe albse-ncolăceşte în jurul lor.

barmanul ştie cât e ceasul.

clăteşte paharele contemplă paharul, şi ştie că-n pahar e un ochi care nu e al lui.

barmanul ştie cât e ceasul.

el se joacă cu un gând, în vreme ce tu te joci cu un cuvânt.

acest cuvânt e barat şi negru, nimeni nu consimte la asta.

Încă un rând, spui tu.

82

tortellini în Viena

aş putea vorbi cu vocea ta, n-o fac.

tracy Chapman cântă.

sunt liniştea-n persoană.

mă uit în ochii fetei ce mă serveşte şi-apoi iute-ntr-o parte.

PCtP

tăcerea serii luceşte capăruleinegru-lms

83

marginea zadarnică

locuri, acum

marginea zadarnică dinspre cuvinte îţi stă împotrivă este marginea zadarnică a sentimentelor.

te apleci mult peste marginea zadarnică a sentimentelor

ca

Într-o viaţă cu totul obişnuită.

ceea ce vezi e ca într-un film şi e ca o distanţă zadarnică faţă de tine.

unde e întuneric, şi întunericul aproape, unde apropierea e-ntunecoasă şi caldă, unde oraşul zace tăcut, unde zace tăcutul oraş. unde şopteşti şi vorbeşti, unde minţi, unde nu te ascultă nimeni.

oraş ca o rugăciune.

unde apropiatul întuneric te priveşte, unde-s ochi şi priviri şi din nou ochi. unde-s ochii ochilor şi privirile privirilor, unde se schimbă uneori foaia, unde voci dau ocol. unde vocea dă ocol în jurul a ceva ce-ţi rămâne străin.

unde o voce străină ţi se-adresează. unde vocea ta străină ţi se adresează, unde vocea ta străină ne-ncetat ţi se adresează.

85

84

doi merg

luminile se adună în ochi.

e noapte în oraş.

fluturii stau pe autobuzele plutitoare inima cheamă reclame.

zâmbetul damei cu design la zi.

e noapte în marele oraş.

Iei de mână femeia.

şopteşti ca-n viaţă.

un cuvânt după altul greşeşte ţinta.

doi merg pe o terasă

Dahlospune.

Îşi sunt lor înşişi umbre.

doi bărbaţi.

marea cenuşie vine în întâmpinarea timpului lor.

e vânt.

sudul un nord întors.

ochiul meu un tablou îngust, de culoarea apei.

mă potrivesc în el.

bărbaţii vorbesc cu mine. bărbaţii tac.

87

86

În oraşe

În florenţa

În oraşe în oraşele frumoase italiene în învelişul sonor al aerului

limba: senso unico şi neîntrerupt vorbeşte durerea şi vorbeşte de străine trăiri

*

prin florenţa pe străzi trece un francez pirpiriu cântând la acordeon.

merge în tactul muzicii şi merge ca şi cum i s-ar rupe picioarele.

aşteaptă, spun, merg cu tine.

88

tichet de concediu

cele două oraşe din Genova

pinii.

Înalţii pini.

limba.

limba oamenilor.

limba de cinema a oamenilor.

marea

În Genova stau două oraşe unul peste altul ura e dedesubtul iubirii.

unul din oraşe e dedesubtul iubirii şi celălalt oraş cocoţat pe ură.

vorbeşti şi nu ştii a cui limbă o vorbeşti.

cuvintele au două etaje.

În jumătatea de jos a cuvintelor e doar jumătatea de jos

a oraşului.

şi-n jumătatea de sus e jumătatea de sus şi cea de jos de asemenea.

90

f" " " Ifidil.

1.

vis bălos şi rece dimineaţă Viena Viena vărului meu istorie de familie căutarea urmelor noi lemn în istoria familiei tăiem bănuieli (motivele străunchiului care s-a spânzurat) vis bălos

dimineaţă, luminoase (paltoane pe umeraş lângă fereastră în locuinţa opusă)

Istorii ce dorm maşina roz-bombon în faţa casei maşina roz-bombon

2.

e o limbă vărsată-n tramvai o limbă care nu se mai vorbeşte de mult.

eu o vorbesc.

mama a locuit aici undeva, în refugiu, patruzeci şi cinci, trec prin sectorul opt. nicio vorbă despre aceasta.

3.

pe când încă aruncam cu pietre cu pietre în apă şi pietrele dansau pe apă ori se strecurau în apă.

4.

(strada mariahilfe)

maghiarul beszeliink electronică cerească sex chips pentru bărbaţi & femei bărbaţii se năpustesc în plăceri femeile râd se iau după bărbaţii hamali vorbesc ungureşte te ademenesc în marele anotimp, acesta îşi îndreaptă un ochi pestriţ spre tine, iar lumea este continuu tradusă în noi limbi în spatele cărora dispari mirat

92

În faţa triestului

r

În faţa triestului.

războiul anonim al bunicului

O poveste pentru copii.

statul lui, deja o poveste

părinţii au o inimă de fier

ce-i poartă prin prezent

pietrele albe zac în iarbă.

cimitirele au dispărut.

gândurile se poartă cu noi

ca şi cum am fi o parte a lor.

valurile bat în clădiri de lumină, totul era, nimic n-a fost.

Cuprins curriculum…5

patinatorul pe rotile…6

nicio vară…7

piaţa wittemberg…8

buzele mele se mişcă…9

normalul…10

taxi…11

somn…12

timp insomniac…13

lunea lavabilă…14
vreme de martie…15
dimineaţa agenţiei…16
moment în supermarket…17
fals început…18
afară…19
a măsura… „…20
podul glienecke 1988…21
Berlin, gheorgheym…22
de mâna a doua…23
străzi lăturalnice…24
Introducere de monedă…25
pe linia fluturelui…26
morile…27
două poeme cu bani…28
lubars…29
Instantaneu…30
tainicul mers cu metroul…31
vremea călătoriei…32
dimineaţă, 27.5.87…33
banc de nisip îndepărtat…34
noua adresă…35
mişcarea anilor cinzeci…36
scrisori…37
94
porumbeii…38
scrisorile tatii sunt mai scurte decât poeziile mele…39
koudelka, ţigan…40
luminile satelor mele…41
strada kufsteiner…42
ceasul de perete…43
vocile duminicii…44
flori…45
găini de ţară…46
trecere…47
pietrele copiilor…48
lemnul sub palme…49
casa…51

un hoinar îşi leagă şireturile…52
Imagini sosind…53
cu spatele la zid…54
contrazicere…55
cimitir…56
masa în flăcări…57
muzeu…58
vocea…59
un poem…60
poveste…61
telejurnal…63
femeie zâmbitoare…64
cei prezenţi…65
despre taina camerei mele… «…66
voci timpurii…67
5.1.89…68
cretă neagră…69
august…70
hotel în strassbourg…71
sezon…72
koudelka, Praga 68…73
zile de septembrie…74
poem întru totul privat…75
noaptea…76
timpul divizat…
amintiri despre un hotel din
fântâna tinguely, Basel… „., ceasuri…”, tranzit…„., noaptea lui hopper…”, tortelliniânviena… marginea zadarnică…
locuri, acum…”., e noapte… „V
doi merg… „V
În oraşe…”
În florenţa…
tichet de concediu…
cele două oraşe dingenovă
poem vienez…”…/
În faţa triestului…A
RICHARD WAGNER
Richard Wagner s-a născut în 1952 la

Lovrin (Timiş). A urmat studii de germanistică la Universitatea din

Timişoara. Până în 1978 a fost profesor de limba germană la Hunedoara. A emigrat în Germania de Vest în 1987. În prezent trăieşte în Berlin.

A publicat numeroase cărţi de poezie, proză şi eseu, atât în ţară cât şi în

Germania, obţinând numeroase premii literare, printre care: premiul special

„Leonce şi Lena" (1987), premiul

„Andreas Gryphius" (1988), stipendiu al

Vilei Massimo pentru literatură.

Richard Wagner este un nume cunoscut în mediile culturale româneşti nu doar prin literatura sa, cât mai ales prin faptul că a fost, în anii '80, fondator şi membru al cunoscutei grupări de resurecţie morală „Aktions gruppe-Banat". „Am aparţinut minorităţii germane, şvabilor bănăţeni – hărnicie, curăţenie, ordine, demnitate. Astfel am dohândit înţelegerea firească a acestor oameni.

Toate celelalte au fost noroc şi ursită". – declară scriitorul într-una din confesiunile sale. Părăsind România comunistă, el locuieşte acum în Germania. Şansa de a fi cunoscut şi trăit în două sisteme social-politice opuse şi-a pus amprenta asupra creaţiei sale.

Versurile, eseurile şi proza lui Richard Wagner se pot citi oriunde, pe o bancă, acasă, într-o sală de aşteptare, însă niciodată după lectura textelor sale – de o limpezime şi acurateţe care constituie dovada atât a unui adânc şi intens travaliu, cât şi a unei depline asumări lăuntricenu mai eşti acelaşi. Pentru Richard Wagner scrisul înseamnă acţiune.

editura

„Paralela 45

ISBN 973 – 593 – 301 – 2